

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه‌ی خاوران

مدرسه علمیه حضرت زهرا – سلام الله علیها –

شهرستان دورود

جهت شرکت در ششمین جشنواره‌ی گروهی تحقیق رشد

عنوان:

مهارت های همسر داری با رویکرد دینی

استاد راهنما

خانم زهرا شیخی

پژوهشگران

عاطفه یاراحمدی

نسیم زندلشنی

مریم رستمی

پروین درویشی

پاییز ۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

تحقیق حاضر با عنوان مهارت‌های همسررداری با رویکرد دینی با روش توصیفی و با استفاده از کتاب‌های معتبر، هم‌چنین با هدف آشنایی با این مهارت‌ها نگاشته شده است. با توجه به کم رنگ شدن نقش زن در خانواده و آسیب‌هایی که توسط فرهنگ بیگانه و دوری از تعالیم ناب اسلامی و هجوم فرهنگ بیگانه در خانواده‌ها سبب بروز پیامدهایی مانند طلاق و فروپاشی خانواده‌ها شده و از آن‌جا که در اسلام خانواده دارای ارزش و جایگاه مهمی است و زن و مرد عنوان ارکان اصلی خانواده محسوب می‌شود، این تحقیق سعی دارد به بررسی آئین همسررداری با الگوگیری از آموزه‌های اسلامی بپردازد و می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین دلایل اصلاحات خانوادگی نداشتن آگاهی از مهارت‌های همسررداری است که از جمله این مهارت‌ها می‌توان به مهارت‌های کلامی، عاطفی، رفتاری اشاره کرد. لذا در این تحقیق سعی شده راهکارهایی جهت تحکیم بنیان خانواده برای همسران ارائه داده شود و ضمن بیان دلایل فروپاشی خانواده که دو عامل مهم آن طلاق و اشتغال است به بیان راهکارهایی در این باره پرداخته شود.

مفاهیم کلیدی: همسر، اسلام، خانواده، نقش، جایگاه، تحکیم

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱
فصل اول: کلیات	
۱-۱. بیان و توضیح مسئله.....	۴
۱-۲. اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۴
۱-۳. پیشینه‌ی تحقیق.....	۵
۱-۴. سوالات تحقیق.....	۵
۱-۵. فرضیه‌های تحقیق.....	۵
۱-۶. اهداف و دستاوردهای تحقیق.....	۶
۱-۷. مفاهیم کلیدی.....	۶
۱-۸. ساختار تحقیق.....	۶
فصل دوم: تفاوت‌های زن و مرد	
گفتار اول: ویژگی‌های جسمانی.....	۹
۲-۱-۱. ویژگی‌های بدنی.....	۹
۲-۱-۲. ویژگی‌های مغزی.....	۱۰
۲-۱-۳. ویژگی‌های هورمونی.....	۱۱
گفتار دوم: ویژگی‌های روانی.....	۱۲
۲-۲-۱. ویژگی‌های شناختی.....	۱۳

۲-۲-۲. ویژگی های عاطفی..... ۱۴

گفتار سوم: ویژگی های رفتاری..... ۱۹

۲-۳-۱. ویژگی های کلامی..... ۲۰

۲-۳-۲. ویژگی های غیر کلامی..... ۲۱

فصل سوم: مهارت های همسر داری در عملکرد مرد نسبت به زن

گفتار اول: مهارت های رفتاری..... ۲۳

۳-۱-۱. مدیریت براساس حق محوری..... ۲۳

۳-۱-۲. مراقبت و نظارت بر خانواده..... ۲۳

۳-۱-۳. تعلیم و تربیت اسلامی در خانواده..... ۲۳

۳-۱-۴. تامین نیازهای مادی..... ۲۴

۳-۱-۵. پرداخت مهریه..... ۲۴

۳-۱-۶. تامین رفاه متناسب..... ۲۵

گفتار دوم: مهارت های عاطفی و کلامی..... ۲۵

۳-۲-۱. محبت حرف زدن..... ۲۵

۳-۲-۲. محبت زبانی حرف زدن..... ۲۶

۳-۲-۳. معجزه ی محبت از طریق چشم..... ۲۷

۳-۲-۴. معجزه قلم در عشق..... ۲۷

۳-۲-۶. معجزه هدیه دادن..... ۲۸

۳-۲-۶. راز شنیدن در عاشقی..... ۲۸

طلاق و حرف مردم نیست. آنان تحت تاثیر یک رفیق یا مشاور ناآگاه با زندگی خود بازی نمی‌نمایند، بلکه هر روز به دنیای اختصاصی یکدیگر نزدیک‌تر می‌شوند. همسران خوشبخت، کاری به مسائل خصوصی و زندگی دیگران ندارند و به حرف‌های غیرمنطقی سایر افراد توجهی نمی‌کنند.

۱۲. خوشبخت‌ها به خانواده‌ی خود و همسرشان اهمیت می‌دهند. خوشبخت‌ها برای پدر و مادر، خواهر و برادر و فامیل‌های خود و همسرشان اهمیت قائل‌اند و پذیرای اقوام یکدیگر هستند، نه مثل بعضی افراد که انگار در ذاتشان بذر تفرقه افکنی در بین خانواده و خواهر و برادرها پاشیده شده است. خدا کند من و شما جزء این افراد نباشیم، افرادی که انتظار دارند چون همسرشان با او ازدواج کرده است، دیگر نباید ارتباط عاطفی چندانی با خانواده و اقوامش داشته باشد، به جز ارتباط ما و مهمانی‌های رسمی!

۱۳. خوشبخت‌ها با یکدیگر لجبازی نمی‌کنند. جروب‌های زنشویی و اختلاف نظرهای همسران، مساله‌ای است که همه‌ی زوجها تجربه می‌کنند، اما گاهی اهداف زوجها با هم در این زمینه متفاوت است، که شاید خودشان هم از این موضوع آگاه نباشند. بعضی‌ها دوست دارند هرچه زودتر جروب‌ها و بگومگو را میدان جنگی تصور می‌کنند که باید در آن پیروز شوند و به هر کاری برای پیروز شدن دست می‌زنند.

۱۴. خوشبخت‌ها به راحتی از زندگی ناامید نمی‌شوند. در زندگی زن و شوهر خوشبخت، همیشه امید وجود دارد و آنان به علت چند مشکلی که همیشه در زندگی همه هست (فقط نوعش با هم فرق می‌کند)، حاضر نیستند زندگی خود را فدا کنند. چرا بعضی افراد تا در زندگی مشکلی پیش می‌آید، به سرعت ناامید می‌شوند و پرونده‌ی همه‌ی زندگی را به راحتی می‌بندند و حتی حاضرند در مسیر این ناامیدی به آینده، نه تنها با زندگی همسر و فرزندان و خودشان بازی می‌کنند، به سبب احتمال خوشبختی بعد از

طلاق، که معمولاً توهمی بیش نیست، همه‌ی مسیرهایی را که این همه
سال ساخته‌اند، خراب می‌کنند؟!^{۶۹}

^{۶۹} - همان، ص ۲۶۹-۲۵۹

منابع

-قرآن

-نهج البلاغه

-صحیفه سجادیه همراه با رساله حقوق امام سجاد-علیه السلام-

۱- ابن بابویه، محمد بن علی، من لایحضره فقیه، محقق/مصحح: علی اکبر غفاری، ج ۴، قم: انتشارات اسلامی وابسته به جامع مدرسین، ۱۴۱۳ق

۲- احمد جلفایی، حمید، صحیفه فاطمیه، چاپ یازدهم، قم: انتشارات زائر، ۱۳۸۸

۳- انصاریان، حسین، نظام خانواده در اسلام، چاپ هجدهم، انتشارات ام ابیها، ۱۳۸۰

۴- انوری، حسن، فرهنگ بزرگ سخن، ج ۳، چاپ پنجم، بی جا: انتشارات سخن، ۱۳۸۶

۵- جعفرپور، مجید، درسنامه فاطمی، چاپ دوم، قم: انتشارات بیت الاحزان، ۱۳۹۱

۶- جوادی آملی، مفاتیح الحیاه، چاپ ۱۹۷، قم، ناشر مرکز نشر اسراء، ۱۳۹۵

۷- خامنه‌ای، علی، مطلع عشق، گزیده‌ای از رهنمودهای حضرت آیت الله سیدعلی خامنه به زوج‌های جوان، گردآورنده: محمدجواد حاج علی اکبری، چاپ ۱۳، تهران: انتشارات فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷

۸- خمینی، روح الله، ترجمه تحریر الوسیله، مترجم سید محمدباقر موسوی همدانی، ج ۳، چاپ چهارم، بی جا: انتشارات دارالعلم، ۱۳۸۶

۹- داوودی نژاد، مسلم، رازهای تسخیر قلب همسر، قم: ناشر مهر دلدار، چاپ ششم، ۱۳۹۳

۱۰- دوست محمدی، هادی، شخصیت زن از دیدگاه قرآن، چاپ اول، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸

۱۱- سالاری فر، محمدرضا، محمدتقی تبلیک، مقابله با خشونت خانگی علیه زنان، چاپ دوم، قم، نشر هاجر، ۱۳۸۹

۱۲- صادقی، هادی، جنسیت و نفس، گفتارها و گفتوگوهایی از اساتید و دانشوران محمدتقی مصباح یزدی و دیگران، چاپ اول، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۱

۱۳- طباطبایی، محمدحسین، تفسیر المیزان، ترجمه محمدرضا صالحی کرمانی، محمد خامنه، ج ۴، چاپ ششم، بی جا، انتشارات بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی با همکاری مرکز نشر فرهنگی رجا و موسسه‌ی انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۶

۱۴- عابدینی مطلق، کاظم، مجموع کبیر شامل متن (نهج الفصاحه، نهج البلاغه، صحیفه سجاده، صحیفه مهدیه)، چاپ چهارم، قم: انتشارات فراگفت، ۱۳۸۶

۱۵- علاسوند، فریبا، زن در اسلام، ج ۲، چاپ اول، قم: انتشارات هاجر، ۱۳۹۲

۱۶- عیسی زاده، عیسی، خانواده قرآنی، چاپ اول، چاپ و نشر دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم، ۱۳۹۰

۱۷- فتاحی زاده، فتحیه، زن در تاریخ و اندیشه اسلامی، چاپ دوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۷

۱۸- قرائتی، محسن، تفسیر نور، ج ۴، چاپ پنجم، تهران: انتشارات مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۸۹

- ۱۹- کلینی ، محمد بن یعقوب ، اصول کافی، محقق/مصحح: علی اکبر، غفاری، محمد آخوندی، ج ۵، تهران، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ ق
- ۲۰- محمدی ری شهری، محمد، با همکاری عباس پسندیده، تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث، حمیدرضا شیخی، چاپ ۱۳، قم: انتشارات دارالحدیث، ۱۳۸۷
- ۲۱- مجلسی، محمدباقر محمدتقی، بحار الانوار، محقق. مصحح: جمعی از محققان، ج ۴۲، بیروت: انتشارات داراحیاء التراث العربیه، ۱۴۰۳ ق
- ۲۲- مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، چاپ ۶۲، تهران: انتشارات صدرا، ۱۳۹۱، ص ۳۸
- ۲۳- مجله پرسمان، شهریور ۱۳۸۵، شماره ۴۸
- ۲۴- مظاهری، حسین، اخلاق خانواده، قم: انتشارات شفق، ۱۳۶۴
- ۲۵- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۱۶، چاپ بیست و ششم، تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامی، ۱۳۸۶
- ۲۶- نرم افزار آموزش مفاهیم کاربردی خانواده (مهارت‌های زندگی)، اداره تبلیغات اسلامی شهرستان دورود، ۱۳۶۰
- ۲۷- نوری همدانی، حسین، جایگاه بانوان در اسلام، چاپ ششم، انتشارات مهدی موعود (عج)، ۱۳۸۸